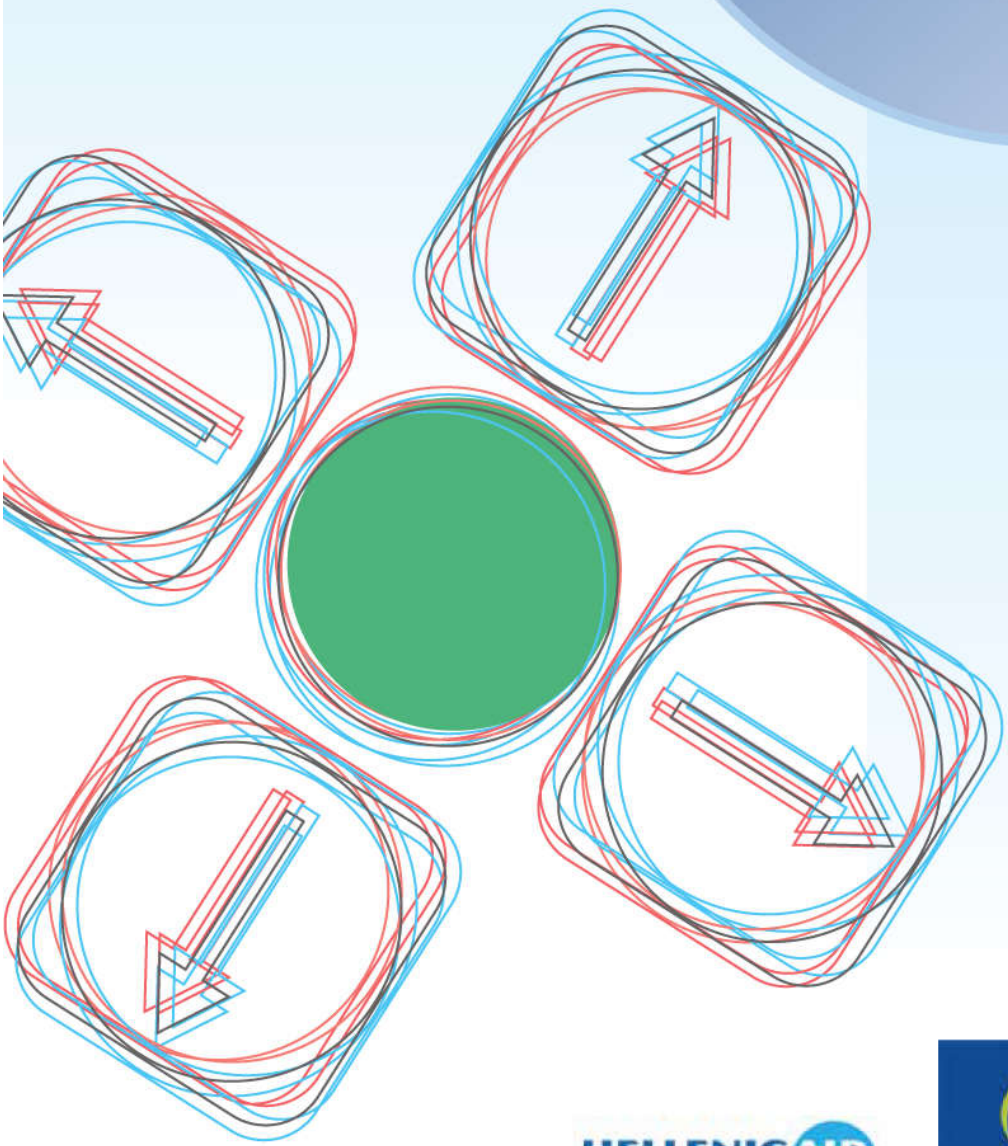

COMPASS

Ένα Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης
στα Ανθρώπινα Δικαιώματα
για νέους/νέες

Εργασία και μωρά

Έχετε προγραμματίσει να πιάσετε δουλειά; Τότε μην προγραμματίσετε να κάνετε παιδιά!

Θεματικές ενότητες	Κοινωνικά δικαιώματα, Ισότητα των φύλων, Διακρίσεις και Ξενοφοβία
Πολυπλοκότητα	Επίπεδο 2
Μέγεθος ομάδας	10 - 25
Διάρκεια	90 λεπτά
Επισκόπηση της δραστηριότητας	<p>Πρόκειται για ένα παιχνίδι ρόλων, που εξετάζει ζητήματα σχετικά με:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τα αναπαγωγικά δικαιώματα στον εργασιακό χώρο. • Τη διάκριση κατά των γυναικών στον εργασιακό χώρο.
Σχετιζόμενα δικαιώματα	<ul style="list-style-type: none"> • Το δικαίωμα των γυναικών στον οικογενειακό προγραμματισμό. • Το δικαίωμα στη μη απόλυση λόγω εγκυμοσύνης και οικογενειακής κατάστασης και το δικαίωμα στην άδεια μητρότητας. • Το δικαίωμα στις ίσες ευκαιρίες στην απασχόληση και στην ίση αμοιβή.
Σκοποί	<ul style="list-style-type: none"> • Να προαχθεί η γνώση για τα αναπαγωγικά δικαιώματα των γυναικών. • Να επιχειρηθεί το να νιώσουν και να εκτιμήσουν οι συμμετέχοντες/ουσες τι αισθάνεται κάποιος/α, όταν γίνονται διακρίσεις εις βάρος του/της. • Να προωθηθεί η ισότητα, η δικαιοσύνη και η υπευθυνότητα.
Υλικά	<ul style="list-style-type: none"> • Ένα μεγάλο φύλλο χαρτί, πίνακας ή χαρτοπίνακας. • Χώρος αρκετός για εργασία σε μικρές ομάδες και για παιχνίδι ρόλων. • Καρέκλες και τραπέζι, χαρτί και σπλό.
Προετοιμασία	<ul style="list-style-type: none"> • Αντιγράψτε το σενάριο στον πίνακα, στο μεγάλο χαρτί ή στον χαρτοπίνακα.

Οδηγίες

1. Εξηγήστε ότι η δραστηριότητα περιλαμβάνει ένα παιχνίδι ρόλων που θίγει τα ζητήματα των αναπαγωγικών δικαιωμάτων των γυναικών στον εργασιακό χώρο. Διευθύνετε μια σύντομη και αυθόρμητη συζήτηση για τα αναπαγωγικά δικαιώματα των γυναικών έτσι ώστε όλοι/ες να καταλάβουν τον όρο.
2. Χωρίστε τους/τις σε μικρές ομάδες (το πολύ πέντε άτομα σε κάθε ομάδα).
3. Διαβάστε δυνατά το ακόλουθο απόσπασμα, που είναι το σενάριο για το παιχνίδι ρόλων:

«Η Μαρία είναι άνεργη σχεδόν έναν χρόνο και ψάχνει εντατικά για δουλειά. Πριν από 10 μέρες πήγε σε μια συνέντευξη για τη θέση των ονείρων της -ήταν ακριβώς αυτό που έψαχνε! Όλα πήγαν καλά και της προσφέρθηκε η θέση. Η επιχείρηση της ζήτησε να συναντηθεί με τον κ. Παπαδόπουλο, τον προϊστάμενο προσωπικού, προκειμένου να υπογράψει τη σύμβασή της.

Είχε ήδη συζητήσει στη συνέντευξη τα καθήκοντά της και τα άλλα ζητήματα, τα σχετικά με την απασχόληση. Τη στιγμή ακριβώς που η Μαρία ήταν έτοιμη να υπογράψει τη σύμβαση, ο κ. Παπαδόπουλος της είπε ότι ένας όρος ήταν να υπογράψει μια δήλωση ότι, δεν θα αποκτήσει παιδί στα επόμενα δύο χρόνια».
4. Στο πλαίσιο των μικρών ομάδων, δώστε στους/στις συμμετέχοντες/ουσες είκοσι λεπτά να αποφασίσουν σχετικά με το πώς θα τελειώσει η ιστορία και να την αναπτύξουν σε παιχνίδι ρόλων. Το παιχνίδι ρόλων θα πρέπει να αρχίσει με τη συνάντηση μεταξύ της Μαρίας και του κ. Παπαδόπουλου και δεν θα πρέπει να διαρκέσει περισσότερο από πέντε λεπτά.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ & ΞΕΝΟΦΟΒΙΑ

ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ

ΕΠΙΠΕΔΟ 2

ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΜΑΔΑΣ

10-25

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

90 ΛΕΠΤΑ

Ημερομηνία κλειδί

15 Μαΐου

Διεθνής ημέρα των Οικογενειών

6. Καλέστε κάθε μικρή ομάδα να παρουσιάσει το μικρό θεατρικό που έχει ετοιμάσει. Κρατήστε τα σχόλια που πιθανόν υπάρχουν για την ανασκόπηση.

Ανασκόπηση και αξιολόγηση

Αρχίστε με έναν γύρο ανατροφοδότησης, όπου κάθε μια από τις μικρές ομάδες μιλάει για το πώς ανέπτυξε τα παιχνίδια ρόλων και επιτρέψτε τα σχόλια από τις άλλες ομάδες. Κατόπιν, μιλήστε για τις επιπτώσεις των διακρίσεων αυτού του είδους και για το τι πρέπει να γίνει.

- Προκάλεσε σε κανέναν έκπληξη η κατάσταση; Συμβαίνουν τέτοιες καταστάσεις στη χώρα σας;
- Πώς αποφάσισαν οι ομάδες για το ποια έκβαση θα πρέπει να έχει η ιστορία;
- Ήταν οι καταλήξεις ρεαλιστικές; Ποια ήταν τα ισχυρά –και ποια τα αδύνατα– σημεία στον τρόπο που η Μαρία χειρίστηκε την κατάσταση; Πόσο δύσκολο είναι να είναι κανείς θετικός σε τέτοιες καταστάσεις και όχι επιθετικός ή ενδοτικός;
- Στη χώρα σας, ποια δικαιώματα έχουν οι γυναίκες στον εργασιακό χώρο, όταν μένουν έγκυες;
- Γιατί η επιχείρηση ήθελε να επιβάλει έναν τέτοιο όρο στη Μαρία; Είναι δίκαιο; Γιατί; Γιατί όχι;
- Παραβιάστηκε κάποιο ανθρώπινο δικαίωμα; Σε αυτή την περίπτωση, ποιο ήταν αυτό;
- Εάν η Μαρία ήταν άντρας, θα συνέβαινε το ίδιο; Γιατί; Γιατί όχι;
- Βλέπουν αυτό το ζήτημα οι άντρες διαφορετικά από τις γυναίκες;
- Τι νομίζετε ότι μπορεί να γίνει για να προωθηθούν και να προστατευθούν τα αναπαγωγικά δικαιώματα των γυναικών;

Συμβουλές για τους/τις διευκολυντές/τριες

Αναλόγως της ομάδας με την οποία δουλεύετε, μπορείτε να διαιρέσετε περαιτέρω τους/τις συμμετέχοντες/ουσες σε μικρές ομάδες είτε μικτές είτε ανάλογα με το φύλο (μόνο αγόρια και μόνο κορίτσια στην κάθε ομάδα). Η επιλογή ομάδων του ενός φύλου οδηγεί συχνά το σενάριο και το παιχνίδι ρόλων σε πιο προκλητικές καταλήξεις και σε πιο ανοιχτή συζήτηση. Οι συμμετέχοντες/ουσες ενδέχεται να μην είναι εξοικειωμένοι με τον όρο «δικαίωμα στον οικογενειακό προγραμματισμό» και να πρέπει να τους βοηθήσετε ώστε ν' αποκτήσουν μια γενική εικόνα. Προσπαθήστε να επιστήσετε την προσοχή τους στα ακόλουθα σημεία:

Το δικαίωμα στον οικογενειακό προγραμματισμό περιλαμβάνει τα δικαιώματα σε:

- Μια ευχάριστη και ικανοποιητική σεξουαλική σχέση χωρίς τον φόβο της μόλυνσης και της ασθένειας.
- Στην επιλογή του να κάνει κανείς ή όχι παιδιά.
- Στην πρόσβαση σε υπηρεσίες οικογενειακού προγραμματισμού, που να περιλαμβάνει μια ασφαλή και με κατανόηση υπηρεσία έκτρωσης και να αντιμετωπίζει τις γυναίκες με αξιοπρέπεια, σεβασμό και εχεμύθεια.
- Στη σεξουαλική αγωγή.

Λάβετε υπόψη ότι ένα ζήτημα, που ενδέχεται να θιχτεί μέσα από την ερώτηση αν παραβιάζονται ανθρώπινα δικαιώματα, είναι και το αμφιλεγόμενο ζήτημα της έκτρωσης: Το δικαίωμα μιας γυναίκας να επιλέξει, σε αντιδιαστολή με το δικαίωμα του εμβρύου στη ζωή. Αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό θέμα. Σχετίζεται, επίσης, ιδιαίτερα με την εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα, επειδή απαιτεί από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να μην έχουν προκαταλήψεις, να αφήσουν στην άκρη τα στερεότυπα και να χρησιμοποιήσουν τις δεξιότητές τους στην κριτική σκέψη. Το ζήτημα δείχνει πολύ καθαρά την εγγενή πολυπλοκότητα των θεμάτων που άπτονται των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Εάν το ζήτημα όντως ανακύψει, μπορείτε, αν θέλετε, να προγραμματίσετε μια συζήτηση αποκλειστικά γι' αυτό σε άλλο χρόνο.

Παραλλαγές

Αντί της διαίρεσης σε μικρές ομάδες, μπορείτε να αρχίσετε με δύο εθελοντές/τριες, οι οποίοι/ες θα παίξουν τη Μαρία και τον κ. Παπαδόπουλο, με το υπόλοιπο της ομάδας ως παρατηρητές. Μπορείτε να σταματάτε την παρουσίαση κατά διαστήματα και να ζητάτε από τους παρατηρητές

να σχολιάζουν και να λένε τη γνώμη τους για το πώς θα πρέπει να συνεχιστεί το παιχνίδι ρόλων. Εναλλακτικά, οι παρατηρητές μπορούν να αλλάζουν θέσεις με τους ηθοποιούς και να αναπτύσσουν μια διαφορετική οπτική γωνία στο θέμα αλλάζοντας την πορεία του παιχνιδιού ρόλων. Συμβουλευτείτε τη σελίδα 50, στο Κεφάλαιο 1, για περισσότερες πληροφορίες ως προς τις τεχνικές του παιχνιδιού ρόλων.

Θα μπορούσατε να προσθέσετε και άλλους χαρακτήρες στο παιχνίδι. Π.χ. να περιλάβετε τον σύζυγο της Μαρίας, ο ρόλος του οποίου θα μπορούσε να είναι αυτός του εκπρόσωπου συνδικαλιστικής οργάνωσης. Έτσι, το παιχνίδι ρόλων θα μπορούσε να πάει πέρα από τη συνάντηση της υποψήφιας εργαζόμενης με τον προϊστάμενο ανθρώπινου δυναμικού.

Προτάσεις για συνέχεια

Εάν θέλετε να διερευνήσετε τις δυνατότητες που έχουμε αλλά και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουμε στην επιθυμία μας να απολαύσουμε πλήρως όλους τους ρόλους που παίζουμε στη ζωή, συμπεριλαμβανομένου του ρόλου του πατέρα, μπορείτε να αρχίσετε τη συζήτηση ζητώντας από την ομάδα να εξετάσει τα «Opinions of Identity» στο (α) μέρος του εκπαιδευτικού υλικού του Συμβουλίου της Ευρώπης «all different all equal»..

Η ομάδα θα μπορούσε να κάνει κάποια έρευνα για το δικαίωμα στον οικογενειακό προγραμματισμό στη χώρα σας. Μετά από αυτό, θα μπορούσε να πραγματοποιήσει συνεντεύξεις με γυναίκες και εργοδότες για να ανακαλύψει πώς λειτουργεί η νομοθεσία στην πράξη. Θα μπορούσε, επίσης, να διαπιστώσει τον αντίκτυπο της ευρωπαϊκής στην εθνική νομοθεσία σε αυτό το θέμα.

Η ομάδα θα μπορούσε, επίσης, να προβεί σε μια επισκόπηση των προγραμμάτων σεξουαλικής αγωγής που διδάσκονται στη χώρα τους. Καλύπτει όλες τις πτυχές των δικαιώματος στον οικογενειακό προγραμματισμό;

Εάν θέλετε να διερευνήσετε άλλους τύπους διακρίσεων στον εργασιακό χώρο, μπορείτε να οργανώσετε τη δραστηριότητα «Διαφορετικοί Μισθοί» (σελ. 112).

Ιδέες για δράση

Επανεξετάστε τα ζητήματα σχετικά με το δικαίωμα στον οικογενειακό προγραμματισμό στο σχολικό σας συμβούλιο.

Συμπληρωματικές πληροφορίες

Ο ρόλος της Συνθήκης σχετ κά με την Εξάλε ψη Όλων των Μορφών Δ άκρ σης Κατά των Γυνα κών.

Εκτός από τα ζητήματα αστικών δικαιωμάτων, η Συνθήκη δίνει επίσης μεγάλη προσοχή σε μια ζωτικής σημασίας ανησυχία των γυναικών, δηλαδή στο δικαίωμα στον οικογενειακό προγραμματισμό. Το προοίμιο δίνει τον τόνο με τη δήλωση ότι «ο ρόλος των γυναικών στην αναπαραγωγή δεν πρέπει να αποτελεί βάση για διάκριση». Η σύνδεση μεταξύ της διάκρισης και του αναπαραγωγικού ρόλου των γυναικών είναι ένα θέμα που απασχολεί επανειλημμένα τη Συνθήκη. Παραδείγματος χάριν, στο Άρθρο 5, τάσσεται «υπέρ μιας πλήρους κατανόησης της μητρότητας και του ρόλου της στη λειτουργία του κοινωνικού συνόλου», απαιτώντας απολύτως μοιρασμένη ευθύνη για την ανατροφή του παιδιού και στα δύο φύλα. Συνεπώς, οι παροχές για την προστασία της μητρότητας και τη φροντίδα των παιδιών πιστοποιούνται ως ουσιαστικά δικαιώματα και ενσωματώνονται σε όλα τα κεφάλαια της Συνθήκης, είτε αυτά εξετάζουν την απασχόληση, το οικογενειακό δίκαιο, την υγειονομική περίθαλψη είτε την εκπαίδευση. Η υποχρέωση της κοινωνίας διευρύνεται για να περιλάβει την προσφορά κοινωνικών υπηρεσιών, ειδικότερα θεσμών φροντίδας των παιδιών, οι οποίες να επιτρέπουν στα άτομα να συνδυάζουν τις οικογενειακές ευθύνες με την εργασία και τη συμμετοχή στη δημόσια ζωή. Συνιστώνται ειδικά μέτρα για την προστασία της μητρότητας και «δεν μπορούν να θεωρηθούν μεροληπτικά» (Άρθρο 4). Η Συνθήκη προβλέπει, επίσης, το δικαίωμα των γυναικών στον οικογενειακό προγραμματισμό. Ειδικότερα, είναι η μόνη συνθήκη ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αναφέρει τον οικογενειακό προγραμματισμό. Δηλώνει ότι τα συμβαλλόμενα μέρη είναι υποχρεωμένα να περιλάβουν τις συμβουλές για τον οικογενειακό προγραμματισμό στη διαδικασία της εκπαίδευσης (Άρθρο 10.θ) και να αναπτύξουν οικογενειακούς κώδικες που να εγγυώνται το δικαίωμα των γυναικών «να αποφασίζουν ελεύθερα και υπεύθυνα σχετικά με τον αριθμό και τον χρόνο απόκτησης των παιδιών τους και να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες και στην εκπαίδευση που θα τους επιτρέψουν να ασκήσουν αυτά τα δικαιώματά τους» (Άρθρο 16.ε).